

τούς λοιπούς μοναχούς· υπαγόμενος εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὁδησσοῦ. Ὁ Πάτερ Γουερνόνδης ἔνοιε τὴν θέσιν του καὶ εἶναι πλήρης εὐγνωμοσύνης καὶ ἰπαίων διὰ τὴν ὡς πρὸς αὐτὸν διαγωγὴν τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ.

Οἱ μοναχοὶ τελοῦσι συνήθως δύο δημοσίας προσευχὰς καθ' ἡμέραν, τὴν μὲν τὴν 9 πρωϊνὴν ὥραν τὴν δὲ τὴν 3 ἑσπερινήν. Προσεύχονται εἰς Σλαβικὴν γλῶσσαν ἥτις πρὸ 25 ἐτῶν ἀντικατέστησε τὴν Ἑλληνικὴν. Τὰ ἄσματά των εἶναι σοβαρὰ μὴ στερούμενα πρωτοτυπίας, ἀπολούουσι μεγάλην φήμην φιλευσπλαγγίως εἰς τὸν τόπον, καὶ τὸ ἐξωτερικόν των εἶναι σεβαστόν. Πολλοὶ τούτων εἶχον νυμφευθῆ, ὁμολογοῦσι δὲ ὅτι οὐδὲ ὡς λυποῦνται διὰ τὸς ἡθόνας τοῦ κόσμου τὰς ὁποίας παρήτησαν. Τηροῦντες τὰ χρεῖα των ἐπὶ τῶν Ῥωσικῶν πλοίων ὑποβάλλονται εἰς τὴν αὐστηροῦς στρατιωτικῶς καιρίας. Ἐκάστην πρωΐαν ἐν τάξει παρουσιάζονται εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ πλοίου ὅστις κανονίζει τὰ ἡμερήσια ἔργα των δεικνύων οὐτεῖς τὰ μέρη καθ' ὅραίλουσι τὰ κηρύττει τὰς θρησκευτικὰς των διδασκαλίας πρὸς τοὺς ναύτας καὶ στρατιώτας. Εἰς ἀξιωματικὸς ἐπιτηρεῖ εἰς τὴν ἐκτέλεισιν, ὅπως θεδοιοῖται ἐὰν αἱ διαταγαὶ ἐκτελοῦνται πιστῶς· ἢ κατὰστασις αὐτὴ μνηνίζει ἅσασαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν χαρακτήρος καθιστῶσα αὐτοὺς ἀπὸ ὅρανα πολιτικῆς εἰς χεῖρας Διοικητοῦ Ῥώσσο.

Τὸ κοιμητήριον τεθειμένον κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Μοναστηρίου ὡς διὰ τὴν ἀναμνηστικὴν τοῖς εἰσοῦσιν εἰς τὸ ἄσυλον τοῦτο τῆς προσευχῆς τὸ μάταιον τῶν ἀνθρώπων, περιλαμβάνει πολλοὺς τάφους ὀξίως θείας διὰ τὴν ἐπιτύμβιον αὐτῶν ἀρχιεπισκοπικὴν. Εἰς τούτων ἐκ γρανίτου φέρει κεχραγαμένη ἐπιγραφήν εἰς γλῶσσαν Γαλλικὴν· οὗτος ἀνακαλεῖ τὴν συγκλητικὴν ἀνάμνησιν κυρίας γεννηθείσης μὲν εἰς Παρισίους, νυμφευθείσης ὅμως εἰς τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς Σεβαστεπόλεως· ἢ θέα τοῦ μνημείου μιᾶς συμπολίτιδος ἀνάγουσα τὸν τοῦν ἡμῶν πρὸς τὴν τοσοῦτον ἀφιστῶσαν Γαλλίαν, διήγειρεν ἐν ἡμῖν ζυηρὰν συγκίνησιν. Ἰδοὺ ἡ ἐπιγραφή ἦν κατὰ γράμμα ἐνεγραψάμεν

Δὲν ἔφυγες, δὲν ἔφυγες ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.
Τὸ βλέμμα σου περὶς μου περίλυπον κινῶν,
Ἐπὶ τῆς γῆς δὲν σ' εὐρηκα, πλάσμα παρήγορόν μου·
Ἐστράφη· ἀλλ' ἀπίπασο εἰς σφαῖρας οὐρανῶν.

Παρὰ τῶ μνησθέντι· τάφῳ εὐρηται ἕτερος ἀρτιπαγῆς ἐκ μαρμαροῦ λευκοῦ, συνίσταται δὲ ἀπὸ σαρκοφάγον ἀξιοθέατον τεθειμένον ἐπὶ σιηλοβάτου τετραγώνου ἐπιγραφήν εἰς γλῶσσαν Ῥωσικὴν κεχραγαμένην ἐπὶ μιᾶς τῶν ὀψεων περιλαμβάνει τὴν ἐξῆς ἔνοιαν, ἀναμνησκούσαν τὴν ἀπλὴν καὶ ποιητικὴν γλῶσσαν τῶν λαῶν τῆς Ἀρκτου.

Ἄνθος ἱερὸν, ἄνθος χαρίεν, αἱ πρωῖναι τοῦ ἡλίου ἀκτίνας ἐκρύπτουσιν τὸν κάλυκά σου, καὶ ἡ εὐεργητικὴ δρόσος σ' ἐξωγόνει· ἄνθος ὠραῖον, κάυχημα τῆς φύσεως δλοκλήρου. φῦ! ὁ καταστραπτικὸς βορρᾶς κατέθραυσε διὰ τῆς βαρβάρου πνοῆς του τὸ τρυφερόν στέλεχος σου!

Ὁ τάφος εἷως εἶναι κόρης δεκαπταετιῶς, ἀποθανοῦσης πρὸ δύο ἐτῶν διὰ τρόπον θλιβεροῦ. Επεριδιόβαζεν ἔριπος μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς Διοικητοῦ στρατιωτικῆς τινος ἀπεικίας ὀργανισθείσης ἐν τῷ τόπῳ, ὅτε ὁ ἵππος τῆς ἐρεθισθείς ὑπὸ κυνὸς πλάνητος ἐκ τῶν συνηθῶς ἐν Κριμαίᾳ ἀπαντωμένων, ἀφοῦ τὴν παρέσυρε τὴν κατεκρήμνισεν ἐπὶ ἐνὸς βράχου ὅπου παραχρημασθεδὸν ἀπέθανεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ θρηνούντος πατρὸς τῆς· ἢ φοβερὰ αὐτὴ καταστροφὴ ἐτάραξε τὸ λογικόν τοῦ γηραιοῦ ἀξιωματικοῦ ὅστις διατελῶν ἤδη εἰς τὸ φρενοκομεῖον Ὁδησσοῦ ἐκφέρει σπαρτακτικὸς γόους προκαλῶν ἀκαταπύστως τὴν περὶλημένην αὐτὴν θυγατέρα.

Οἱ λοιποὶ τάφοι ἀνήκεισιν εἰς μοναχοὺς ἢ ἀξιωματικούς. Λίθος ἐκ γρανίτου καλύπτει τὰ λείψανα τοῦ Στρατηγοῦ Witt, μόνον δὲ τὸ ὄνομα καὶ τὰ ὄπλα του εἶναι ἐπὶ τοῦ γρανίτου γαγλυμμένα. Πλοῦξ ὅμως ἐκ μαρμαροῦ ἐγκεκολλημένη ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ τεθειμένη πρὸς τὴν ἀριστερὰ τῆς εἰσοδοῦ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Μοναστηρίου φέρει, ὅτι ἡ Τὸ θνητὸν περ κάλυμμα τοῦ Στρατηγοῦ τοῦ Ἰππικῶ Κόμητος δι Βίττ ἀρχαίου γενικοῦ ὑπαπιστοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσιῶν γεννηθ. τῷ 1772 καὶ ἀπέθ. τὴν 24 Ἰουνίου 1840, ἐνεπιστιύθη εἰς τὴν φύλαξιν τῶν μοναχῶν.

Τὴν 15, ὥραϊαν χειμερινὴν πρωΐαν, εἰ καὶ χιονώδη, εἶχμεν καταλείψῃ τὸν κόλπον τοῦ Καμίου ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἀββᾶ Βελλῆ καὶ τοῦ ἀββᾶ Γρὸς, ἱερέων τῶν πλοίων Μοντεμπέλλο καὶ Μορέγχο καὶ τινος ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ ναυτικοῦ, λαβόντες τὴν ὁδὸν τοῦ Βαλκυλοῦ Μετὰ πορείαν ἱκανῶν ὥρων αἱ στοιβαδὲς τῆς χιόνος ἀπίθησαν τοσοῦτον πυκναὶ ὅστε αἱ δυνάμεις τῆς ἐξαντληθείσας ἤρξαντο νὰ μᾶς ἐγκαταλίπωσιν· ἐν τῇ ἀπελπίσει μᾶς παρατηρήσαμε μετ' ἀγαλλιάσεως τὸν σηματοφόρον ἱστόν τοῦ Μοναστηρίου καὶ ὀλίγον ἔπειτα οἱ ζουάβοι εἴτινες μᾶς ἴδον, ἔσπευσαν εἰς βοήθειάν μας καὶ μᾶς ἔδωσαν ἄσυλον.

Οἱ γενναῖοι οὗτοι στρατιῶται διοικούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐπιλοχίου Κ. Κρεσέν, νέου ὑπαξιωματικοῦ πλήρους ἀφοσιώσεως, ἐκπληροῦσιν ἀξιόλογον ἀποστολήν· προσωρισθέντες εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ Μοναστηρίου, κατάρθωσαν ν' ἀγαπῶνται καὶ νὰ τιμῶνται ὑπὸ πάντων ὅσοι κατοικοῦσι τὸ εὐσεβὲς τοῦτο ἑνδιαιτήμα, δηλ. τῶν μοναχῶν οὕσιντας σεβόνται καὶ υπερασπίζονται καὶ τῶν πτωχῶν ἐγγχωρίω οἰογενειῶν, ὧν τὰς οἰκίας ἐσυρπόλησαν οἱ Ῥῶσσοι, καὶ αἰτινες ἐν τῇ δυστυχίᾳ των ἔδρον ἄσυλον εἰς τὸ Μοναστήριον ἔθα ἀπολαύουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὸν ἄρτον καὶ τὴν μερίδα τοῦ στρατιώτου.

Ὅτε ἤρξατο ὁ χειμὼν δριμύς, ἔθισαν σκοπιωροῦς ἐπὶ τοῦ μικροῦ βουνοῦ τοῦ προτεταγμένου τῆς εἰσοδοῦ τοῦ Μοναστηρίου, καὶ θταν βλέπωσι ἀξιωματικὸν ἢ στρατιῶτην τοῦ Γαλλικοῦ ἢ Ἀγγλικῶ στρατοῦ κατελιγμένον ὑπὸ καταιγίδος καὶ ἀπειλούμενον ν' ἀπωλεσθῆ ἐκ τῆς χιόνος, τρέχουσιν εἰς βοήθειάν του, τὸν ἀπαλλάττουσι τοῦ κινδύνου καὶ τὸν περιποιοῦνται εἰς τὸ Μοναστήριον. Χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς ἀξιωματικὸς ὀθωμανὸς καὶ εἰς Γάλλος στρατιώτης ἐσώθησαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας.